

**بررسی میزان سازگاری دانهال‌های ارقام پسته (*Pistacia vera* L) و
بنه (*P.mutica*) به شوری با توجه به فاصله زمانی خشک شدن آنها**

حمید معین راد

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد.

به منظور بررسی میزان سازگاری دانهال‌های هشت رقم پسته به شوری با توجه به شاخص فاصله زمانی خشک شدن دانهال‌ها، آزمایش گلدانی شامل سه طرح اسپلیت پلات با طرح پایه بلوک‌های کامل تصادفی

با چهار تکرار انجام شد. در هر اسپلیت یکی از انواع نمک‌های کلرورهای سدیم، کلسیم و یا منیزیم نمک غالب بوده بطوری که در طرح‌های I و II و III نسبت‌های Na:Ca:Mg به ترتیب ۱:۵:۱، ۱:۵:۱ و ۱:۱:۵ در نظر گرفته شد. در کرت‌های اصلی هدایت‌های الکتریکی ۰/۵، ۲/۵، ۴/۵، ۸/۵ و ۱۶/۵ دسی زیمنس بر متر آب آبیاری و در کرت‌های فرعی دانهال‌های پنج رقم زراعی پسته (کله قوچی، احمد آقایی، ممتاز، اکبری و اوحدی) و نیز دانهال‌های دو رقم وحشی (بادامی ریز، سرخس) از (*Pistacia vera L.*) و بنه (*P. mutica*) بعنوان تیمار انتخاب شدند. هر سطح شوری را تا زمان رخداد ۷۰ درصد نکروز برگ‌ها در دانهال‌ها ادامه دادیم. در زمانی که اولین مورد نکروز برای هر سطح شوری مشاهده شد داده‌ها برای مدت ۱۰۰ روز یادداشت گردید. در سطوح پایین‌تر شوری (۰/۵ و ۲/۵ دسی زیمنس بر متر) بطور قابل توجه نکروز برگ مشاهده نشد. اما به منظور اینکه تجزیه آماری داده‌ها امکان پذیر باشد ما فرض نمودیم که دانهال‌های کلیه ارقام در سطوح شوری متفاوت در طی مدت ۱۰۰ روز به مرحله رخداد ۷۰٪ آسیب نکروز برگ می‌رسند. از نظر شاخص فاصله زمانی خشک شدن دانهال‌ها، تفاوت‌های معنی داری بین ارقام، هدایت‌های الکتریکی آب آبیاری و نسبت نمک‌ها ملاحظه گردید.

در شرایط نسبت ۱:۵:۱ دانهال‌ها در مدت زمان طولانی تری به مرحله آسیب فوق رسیدند. در شرایط نسبت‌های ۱:۵:۱، ۱:۵:۱ و ۱:۱:۵ دانهال‌ها به ترتیب با هدایت‌های الکتریکی آی آبیاری ۴/۵، ۸/۵ و ۲/۵ دسی زیمنس بر متر به مرحله آسیب موردنظر رسیدند. احمد آقایی مقاومترین رقم به شوری کلرور سدیم (نسبت ۱:۵:۱) بوده ولی به شوری کلرور منیزیم (نسبت ۱:۱:۵) نسبتاً حساس بود. اکبری حساس‌ترین رقم به شوری کلرور سدیم بوده و به علت اینکه به شوری کلرور منیزیم نیز نسبتاً حساس بود، لذا بعنوان حساس‌ترین رقم به شوری‌های متفاوت معرفی گردید. بعد از اکبری، بنه و ممتاز به شوری متفاوت نمک‌ها و بویژه کلرور سدیم حساس بودند. بادامی ریز و اوحدی بعنوان مقاومترین پایه‌ها به شوری متفاوت نمک‌ها غربالگری شدند. با توجه به نتایج سایر تحقیقات با اطمینان بیشتری بادامی ریز را نسبت به اوحدی به عنوان رقم مقاوم معرفی می‌نماییم.